

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร

โรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2

เอื้ออารีย์ คำดี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 จำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการสอน และตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2559 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง 113 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่น .954 ผลการวิจัย พบว่า 1)การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา 2)ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมของครูโดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ครูที่มีเพศต่างกันในด้านพัฒนาระบบการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผลการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน 3)ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐมเขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน 4)ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ

การมีส่วนร่วม ครู การบริหารงานวิชาการ

บทนำ

การจัดการศึกษาของประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 มุ่งหวังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่มีความรอบรู้ ทั้งเทคโนโลยี สารสนเทศ และทักษะในการดำรงชีวิต เพื่อเป็นเครื่องมือในการนำนักเรียนไปสู่การเป็นพลเมืองที่ทรงคุณค่า จาก การรายงานสภาพและปัญหาการบริหารและการจัดการศึกษาของประเทศไทย พบว่า สถานศึกษามีศักยภาพด้าน การบริหารวิชาการอยู่ในลำดับสุดท้าย ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการบริหารสถานศึกษาให้ บรรลุวัตถุประสงค์ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยให้ความสำคัญกับ การบริหารงานวิชาการเป็นอันดับแรก เพราะการบริหารงานวิชาการเป็นงานสร้างทักษะให้เด็กมีความรู้ความ สามารถและปรับตัวได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานรัฐมนตรี 2553, หน้า 35) สถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การจัดการศึกษา ขึ้นอยู่กับการบริหารในสถานศึกษา หากพิจารณาในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนแล้วการบริหารงานที่ สำคัญที่สุดและส่งผลโดยตรง คือ การบริหารงานวิชาการ เพราะมีขอบข่ายหน้าที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาเพื่อให้ผลผลิต คือ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี จึงขึ้นอยู่กับการ บริหารงานวิชาการของสถานศึกษาซึ่งมีขอบข่ายกว้างขวาง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องกระจายอำนาจในการ บริหารงานวิชาการอย่างชัดเจน มีการวางแผนการทำงานที่เป็นระบบ ต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ สามารถปฏิบัติงาน ปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยมุ่งประโยชน์เพื่อให้ผู้เรียนประสบ ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร และสามารถปรับตัวในสังคม มีคุณธรรม มีความขยันหมั่นเพียร มีความรู้ และทักษะตามศักยภาพ และมีความเป็นพลเมืองที่ดีในระบบประชาธิปไตย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน, 2550 หน้า 90) การบริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นต้องบริหารโดยการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วมของ ผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้ที่เกี่ยวข้องในการ บริหารวิชาการคือครูผู้สอนเป็นกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนวิชาการให้ บรรลุเป้าหมาย

การบริหารแบบมีส่วนร่วมหรือการมีส่วนร่วมในการบริหารนับว่าเป็นวิทยาการสมัยใหม่ในการบริหาร จัดการอีกแนวทางหนึ่ง ซึ่งนอกจากผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในองค์การแล้วสมาชิกหรือบุคคลในองค์การก็เป็น ส่วนหนึ่งที่ทำให้องค์การก้าวหน้าไปด้วยดี การบริหารแบบมีส่วนร่วมได้ถูกนำมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพของ องค์การ ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานภาครัฐหรือเอกชน โดยมุ่งที่จะสร้างความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้งานสำเร็จ ให้บุคคล ได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การปฏิบัติงาน การประเมินผลงาน ล้วนเป็นสิ่งสำคัญและ จำเป็นอย่างยิ่งสำหรับองค์การ การบริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องบริหารโดยการกระจายอำนาจและการมีส่วนร่วม ของผู้เกี่ยวข้องหลายฝ่าย เพื่อให้การบริหารงานวิชาการเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด ผู้ที่เกี่ยวข้องในการ บริหารวิชาการคือครูผู้สอนเป็นกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องภายในโรงเรียน ซึ่งมีความสำคัญที่จะเป็นผู้ขับเคลื่อนวิชาการให้ บรรลุเป้าหมาย (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552 หน้า 62)

โรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 เป็นหน่วยงานการศึกษาของรัฐสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการและอยู่ในการกำกับดูแลของเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 จัดการศึกษาภาคบังคับในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยมีหลักสูตรสถานศึกษาซึ่งยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นหลัก ประกอบด้วยกลุ่มสาระ การเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ ทั้งนี้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้แก่ ลูกเสือเนตรนารี เน้นแนว กิจกรรมชุมชน และอื่นๆ เพื่อส่งเสริมพัฒนานักเรียนในความรับผิดชอบให้มีความรู้ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ตามพระราชบัญญัติการศึกษาพุทธศักราช 2542 มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความมีจริยธรรมและคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุขและมุ่งหวังในการจัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานการศึกษาทุกระดับประกอบด้วย ระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2549 หน้า 65) ทั้งนี้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ ดังนั้นในการบริหารงานวิชาการผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้ครูเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อให้การจัดการศึกษาของโรงเรียนบรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษา

ด้วยเหตุผลและความจำเป็นดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนจึงได้เล็งเห็นความสำคัญ และสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 เพื่อนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาปรับปรุงการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 โดยจำแนกตามเพศ ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งที่ปฏิบัติงาน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา คือ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

2. ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 153 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 113 คน คัดเลือกโดยการสุ่มอย่างง่ายด้วยวิธีการจับฉลาก ประกอบด้วย ครูในโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 เป็นเพศหญิงจำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 73.5 เพศชาย จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 26.5 มีประสบการณ์ในการทำงานต่ำกว่า 5 ปี จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 มีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 มีประสบการณ์ในการทำงาน มากกว่า 10 ปี จำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 38.9 ตำแหน่งข้าราชการครู จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 80.5 ตำแหน่งพนักงานราชการ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 7.1 และตำแหน่งครูอัตราจ้าง จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 12.4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐมเขต 2 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์โดยผู้เชี่ยวชาญ ค่าดัชนีมากกว่าหรือเท่ากับ .06 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ และหาค่าความเชื่อมั่นโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค(Cronbach 's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น .954 ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามด้วยตนเองจำนวน 113 ฉบับ ระหว่างวันที่ 24 – 28 เมษายน 2560 ได้รับแบบสอบถามกลับคืน คิดเป็นร้อยละ 100 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance) กับตัวแปรประสบการณ์ในการสอนและตำแหน่งในการปฏิบัติงาน

ผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 มีส่วนร่วมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

และรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ครูที่มีเพศต่างกันในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอน ผลการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 พบประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของการมีส่วนร่วมด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้มีมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนรู้ และลำดับสุดท้ายคือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ทั้งนี้เนื่องจาก โรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) มีพันธกิจที่จะพัฒนาการจัดการศึกษาให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณธรรมตามมาตรฐานหลักสูตรทุกระดับ และส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยี ไอซีทีและภาษาอังกฤษเพื่อเตรียมความพร้อมสู่สากล อีกทั้งโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) ส่งเสริมให้ครูได้มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับ เกษม พูลทวี (2549, หน้า 11) กล่าวว่า การส่งเสริมให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วมคิด ร่วมทำและร่วมปฏิบัติตลอดจนส่งเสริม สนับสนุนในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน โดยแต่ละ

ฝ่ายสำนักในการหน้าที่ที่จะต้องรับผิดชอบในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปาณิสรา เกิดมรกต (2552, หน้า 99) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูใน โรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี พบว่า ครูในโรงเรียน สังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี มีส่วนร่วมในการบริหารงาน วิชาการ โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ผู้วิจัยอภิปรายได้ ดังนี้

1.1 ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนวัดคอนหาวย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ด้าน การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดคอนหาวย(นครรัฐประสาธ) เล็งเห็นว่าการพัฒนาการเรียนรู้และการพัฒนานักเรียนเป็นเป้าหมายหลักในการจัดการศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนเข้าสู่มาตรฐานและ ได้รับการพัฒนาตนเอง ทั้งนี้กระบวนการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนา ตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ พัฒนาตาม ธรรมชาติและเต็มศักยภาพ ผู้สอนจึงจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตนเองจากการเป็นผู้บอกความรู้ให้เป็นผู้ อำนวยความสะดวก (Facilitator)ในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน โดยกระตุ้นส่งเสริมสนับสนุนจัดสิ่งเร้าและกิจกรรมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มตามศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2550, หน้า 90) ได้ระบุถึงหน้าที่ของโรงเรียนในการบริหารงาน วิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการเรียนการสอนไว้ว่า การจัดครูประจำชั้นและครูประจำวิชาให้เหมาะสม ครูต้อง จัดทำแผนการเรียนรู้ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหา สาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ฝึกทักษะ กระบวนการคิดการเผชิญ สถานการณ์ การประยุกต์ใช้ความรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การเรียนรู้จากประสบการณ์จริง และการปฏิบัติ จริง การส่งเสริมรักการอ่าน และใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง การผสมผสานความรู้ต่าง ๆ ให้สมดุลกัน ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับเนื้อหาสาระกิจกรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของสถิต ทรายทอง (2552 , หน้า 123) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูโรงเรียน เทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า พบว่า ครูมีส่วนร่วมในด้านพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของ ผู้บริหาร โรงเรียนวัดคอนหาวย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดคอนหาวย(นครรัฐประสาธ) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของ ชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนวัดคอน หาวย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ได้จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยยึดหลักสูตรแกนกลางเป็นหลัก ให้ครูมีส่วนร่วมกำหนดเป้าหมายของหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ดังที่ อุบล เพียรพิทักษ์ (2549, หน้า 13) กล่าวว่าต้องกำหนดนโยบายด้านวิชาการของโรงเรียนให้เหมาะสมกับความ ต้องการของท้องถิ่น กำหนดแนวทางในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตร

การศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของชุมชนเพื่อนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนาหลักสูตร การประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร การกำหนดวัตถุประสงค์การจัดการเรียนรู้ การประชุมปรึกษาหารือเพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตรและเอกสารคู่มือประกอบการสอน การเสนอแนะจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่จำเป็นสำหรับนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อธิเดช ลิทธิจันทร์ (2553, หน้า 97) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจะเข่งเทรา เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดานในด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากโรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) ผู้บริหารโรงเรียนได้ให้ความสำคัญกับด้านการวัดผลและประเมินผล ดังที่ รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ (2552, หน้า 99) กล่าวว่า การวัดผลและประเมินผล เป็นเรื่องสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครูในทุกบทเรียน เมื่อสิ้นภาคเรียน และสิ้นปี การศึกษาคูจะต้องทำการวัดและประเมินผล เพื่อตัดสินผลการเรียนของนักเรียน เป็นหน้าที่ที่ครูทุกคนจะต้องปฏิบัติ ซึ่งผู้บริหารโรงเรียนจะต้องจัดหาคู่มือเกี่ยวกับวัดผลประเมินผลให้เพียงพอแก่ความต้องการของครู ซึ่งเป็นเอกสารที่ครูสามารถจะศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับการสร้างเครื่องมือและประเมินผลการเรียนการสอน หากความรู้เกี่ยวกับวิธีการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนตาม สภาพจริงและด้วยวิธีการที่หลากหลาย ซึ่งการวัดและประเมินผลการเรียนการสอนจะต้องประเมินให้ครอบคลุมผลการเรียนรู้ทั้ง 3 ด้าน คือ ความรู้ ทักษะและเจตคติ และใช้วิธีการที่หลากหลาย โดยประเมินความประพฤติและพฤติกรรมกรเรียน การร่วมกิจกรรมและผลงานจากโครงการหรือแฟ้มสะสมผลงาน ต้องวัดและประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการต่อเนื่องควบคู่กับกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนจึงเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้ศึกษา รายละเอียดเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลผู้เรียนอย่างเพียงพอก็จะทำให้การวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนของผู้เรียนมีคุณภาพตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชัยวัฒน์ อุทธา (2556, หน้า 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการในด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียนอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษสนับสนุนส่งเสริมให้ครูผลิตสื่อ และอุปกรณ์ขึ้นมาด้วยตนเอง ดังที่ จันทราณี สงวนนาม (2550, หน้า 147) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องส่งเสริมให้ครูได้สร้างสรรค์สื่อสิ่งใหม่ ๆ อีกทั้งยังจัดหาสื่อที่ทันสมัย เพื่อช่วยให้การจัดการเรียนการสอนได้ผลตามจุดมุ่งหมาย ทั้งนี้โรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ)ได้รับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงศึกษาธิการในการจัดหาและ

ผลิตสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ทำให้โรงเรียนมีสื่อการเรียนรู้สำหรับใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเพียงพอ ครูสามารถนำสื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาที่มีอยู่ไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้สะดวก ในปัจจุบันมีการใช้สื่อการเรียนการสอนมากมายหลายชนิด เพราะเป็นที่ยอมรับกันว่า ช่วยให้การจัดการเรียนการสอนสนุกและเกิดประสิทธิภาพ เนื่องจากสื่อการเรียนการสอนทำหน้าที่เป็นตัวกลางช่วยในการให้ข้อมูลความรู้แก่ผู้เรียน การใช้สื่อการเรียนการสอนให้ได้ผลครูต้องเลือกให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ เนื้อหา และกิจกรรมของบทเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สถิต ทราชทอง (2552, หน้า 123) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอยู่ในระดับมาก

2. ผลการเปรียบเทียบเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีเพศต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในโรงเรียนวัดดอนหวาย(นครรัฐประสาธ) มีครูผู้หญิงจำนวนมากกว่าครูผู้ชาย และครูผู้หญิงมีความกระตือรือร้น และมีความกล้าแสดงออกมากกว่าจึงเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนทั้งนี้ ผู้บริหารให้ความสำคัญเพศชายกับเพศหญิงเท่าเทียมกัน ดังที่ ชีระ รุณเจริญ. (2550, หน้า 7) กล่าวว่า เพศไม่ได้เป็นปัญหาหรืออุปสรรคในงานวิชาการ เพราะงานวิชาการใช้สติปัญญาความรู้ความเข้าใจความคิดริเริ่มสร้างสรรค์เป็นส่วนใหญ่ ปัจจุบันครูเพศชายและเพศหญิงได้รับการศึกษาอบรมสม่ำเสมอ จึงมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานร่วมกับผู้บริหารได้มากขึ้น ซึ่งมักจะเห็นเพศชายและเพศหญิงเข้ามามีส่วนร่วมในงานวิชาการอยู่เสมอ ๆ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ มานิตา สุทธิหา (2556, หน้า 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจระเข้เขตร เขต 1 พบว่าครูที่มีเพศแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจระเข้เขตร เขต 1 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ครูที่มีเพศแตกต่างกันในด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาจระเข้เขตร เขต 1 ไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1 และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องมาจากการที่ผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ต้องการให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ดังที่ รัตนา กาญจนพันธุ์

(2557, หน้า 88) กล่าวว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดโครงสร้างการบริหารงานวิชาการให้ครูทุกคนมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการมากขึ้น โดยไม่คำนึงว่าจะมีประสบการณ์มากหรือน้อย และระบบการคัดเลือกบุคลากรเข้ารับราชการครูได้กำหนดไว้ได้อย่างเหมาะสม ครูที่มีประสบการณ์น้อยอาจมีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานได้เท่ากับครูที่มีประสบการณ์มาก ถ้ามีโอกาสได้ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอเพราะจะเป็นการส่งเสริมประสบการณ์แก่พวกที่มีประสบการณ์น้อยกว่าในโอกาสต่อไป นอกจากนี้ในการดำเนินนโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ดำเนินงานด้วยความเสมอภาคและเป็นธรรมไม่ได้จำกัดในเรื่องประสบการณ์ การบริหารให้ความสำคัญกับครูได้มีโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างเท่าเทียมกัน มีการจัดประชุมเพื่อชี้แจงการพัฒนาทางด้านวิชาการ มีการศึกษาดูงานทั้งในและนอกสถานศึกษาเพื่อนำความรู้มาพัฒนาสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพต่อไป โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์ (2557, หน้า 100) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด พบว่า ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกัน มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนวัดดอนหวาย (นครรัฐประสาธ) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครปฐม เขต 2 โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน และรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารและครูเป็นผู้ที่มีความรู้ส่งผลให้การประชาสัมพันธ์ติดต่อสื่อสารให้ความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจระหว่างโรงเรียนกับครูและชุมชนไปเป็นอย่างสะดวก รวดเร็ว มีความต่อเนื่องก่อให้เกิดการประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ทั้งในและนอกท้องถิ่น ดังที่ อัญชลี โพธิ์ทอง (2557, หน้า 125) กล่าวว่า ผู้บริหารและครูได้มองเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน เพราะการศึกษาเป็นการเตรียมเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นโดยรวม ชุมชนจึงให้ความสำคัญกับการจัดการ โดยการรวมพลังกันเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนทุกขั้นตอนของการจัดการศึกษา ร่วมคิดร่วมทำงาน อีกทั้งการจัดการศึกษาในปัจจุบันได้มุ่งพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้สอดคล้องและตรงกับความต้องการของท้องถิ่น โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศรีวิศิษฐ์ ภูมิทัศน์ และคณะ (2553, หน้า 73) ได้ศึกษาเรื่อง สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีตำแหน่งในการปฏิบัติงานต่างกันมีสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร เพื่อให้มีรูปแบบวิธีการต่าง ๆ ที่หลากหลาย

2. ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรได้รับการอบรมที่ตรงกับเนื้อหาที่สอนนักเรียน ทั้งนี้ ควรเปิดให้อบรมทางออนไลน์อย่างต่อเนื่อง และมีการประเมินหลังการอบรม และติดตามการนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน

3. ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน ควรจัดให้มีการวัดและประเมินผลหลายรูปแบบ ให้เหมาะสมกับนักเรียน

4. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจัดอบรม และให้ความรู้กับครูผู้สอน โดยการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการในด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษารวมทั้งการให้ทุนสนับสนุนในการผลิตนวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และควรทำทะเบียนสื่อให้ชัดเจน เพื่อให้ทราบถึงสถิติการใช้สื่อต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นเลิศในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอน เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถต่าง ๆ รอบด้าน
2. ควรศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการระหว่างสถานศึกษาของรัฐ และสถานศึกษาเอกชน
3. ควรศึกษาการมีส่วนร่วมในการบริหารงานด้านอื่น ๆ ของครูผู้สอนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนรู้อของผู้เรียนอย่างเป็นระบบ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). *ระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546*. กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- เกษม พูลทวี. (2549). *การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรปราการ เขต 2*. ภาคนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.
- จันทรานี สงวนนาม. (2550). *ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : บัณฑิตโพธิ์.
- ชัยรัตน์ อุทธา. (2556). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น.
- ธีระ รุณเจริญ. (2550). *การบริหารโรงเรียนรุ่นปฏิรูปการศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : ข้าวฟ่าง.
- ปาณิสรา เกิดมรกต. (2552). *การศึกษามีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการ ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองสระบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล.
- มานิตา สุทธิหา. (2556). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอบางปะกง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. งานนิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2557). *การบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- รุ่งชัชดาพร เวหะชาติ. (2552). *การพัฒนารูปแบบการบริหารคุณภาพทั้งองค์กรของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*.
วิทยานิพนธ์ การศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วีระศักดิ์ วงศ์อินทร์. (2557). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูผู้สอนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาราด. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.*
- สถิต ทราชทอง. (2552). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการตามความคิดเห็นของครู โรงเรียนเทศบาลบ้านศรีตะกั่วป่า*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2549). *แนวทางการดำเนินงานขององค์กรบุคคลและการมีส่วนร่วม*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). *แนวทางการดำเนินการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการศึกษา คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- ศรวิศิษฐ์ ภูมิทัศน์. (2556). *สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- อัญชลี โพธิ์ทอง. (2557). *การบริหารงานบุคคลและการนิเทศงาน*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อิทธิเดช สิทธิจันทร์. (2553). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเขตตำบลท่ากระดาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาละเซิงเทรา เขต 2*. งานนิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อุบล เพียรพิทักษ์. *การศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจังหวัดละเซิงเทรา เขต 1*.
วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.